

Västsahariska kvinnor i El Aaiún protesterar i mars mot oljebolaget Kosmos planer på att börja provborra efter olja i oktober.

Amerikanskt bolag börjar borra efter olja

Rasande västsaharier protesterade i mars mot att det amerikanska oljebolaget Kosmos Energy planerar att börja provborra efter olja och gas utanför den västsahariska hamnstaden Boujdour i oktober.

– Det här är en ett flagrant brott mot internationell rätt. Dessutom är det en uppmuntran för Marocko att dra in fler företag och länder. Situationen blir farligare. Marocko vill inte lösa situationen fredligt. Vi vädjar till omvärlden att ta ställning i den här frågan, säger Aliyen Kentawi, Polisarios representant i Sverige.

Sedan 2006 har Kosmos Energy genom illegala avtal med den marockanska statens bolag ONHYM fått rättigheter till undersökande olje- och gasletning i det så kallade Cap Boujdourblocket på 30.000 km² cirka 70 km utanför Västsaharas kust. Avtalet förlängdes 2011. Seismiska undersökningar har ägt rum.

I oktober 2013 ingick Kosmos Energy ett partneravtal med det skotska oljebolaget Cairn (Capricorn Exploration & Development Company Energy PLC) för att genom provborrningar undersöka om det finns tillräckliga mängder olja och gas för att det ska löna sig att exploatera dem. Enligt avtalet ska Kosmos ha 55%, Cairn 20% och ma-

rockanska staten 25%.

Cairn är ett av Europas ledande olje- och gasletningföretag. Huvudkontoret ligger i Edinburgh men kontor finns också bland annat på Grönland och i Stavanger i Norge. Grönland och nordvästafrikanska atlantkusten är två viktiga områden för bolaget.

I december 2013 gjorde marockanska ONHYM (Office National des Hydrocarbures et des Mines) och Kosmos Energy ett gemensamt uttalande om principerna för avtalen om oljeletning och eventuell produktion till lands och sjöss i Marocko, inklusive "Sahara".

Enligt marockanska staten och det amerikanska oljebolaget kommer detta att ske i enlighet med FN:s dåvarande rättschef Hans Corells rättsliga utlåtande från 2002 om att ingen utvinning får ske utan det västsahariska folkets tillstånd och vinning.

Genom konsultationer med marockanska myndigheter och utfästelser om förbättringar för lokalbefolkningen anser sig Kosmos ha uppfyllt dessa krav. Detta skriver man utförligt om på sina hemsidor.

– En grav misstolkning av rättschefens "legal advice", säger nätverket Western Sahara Resource Watch som i ett brev till Kosmos Energy i mars uppmanar bolaget att avsluta sitt engagemang i den ockuperade delen

av Västsahara:

"Marockos de facto administration av delar av Västsahara, en term som är så långt man kan komma ifrån det som i verkligheten är en brutal och illegal ockupation, saknar rättslig betydelse och erkänns inte som juridisk administration av någon stat i världen."

– Naturligtvis är inte detta någon vinning för det västsahariska folket. I 40 år har Marocko utnyttjat våra naturresurser! säger Aliyen Kentawi.

I mars började Kosmos Energy bygga en bas i den västsahariska staden Boujdour. En oljerigg, som nu byggs i Sydkorea och chartras av amerikanska Texas-baserade Atwood Oceanics, väntas anlända till Västsahara i september. Det norska företaget Aker Solutions skulle ha bidragit med utrustning till denna rigg men har dragit sig ur på grund av kopplingen till den ockuperade delen av Västsahara.

I juni 2013 visade brittiska BBC dokumentärfilmen "Power, Money, Greed & Oil". Den handlar om Dallas-baserade Kosmos Energys kapplöpning i guldruschen för att komma över Ghanas första kommersiella oljefält i havsdjupet utanför kusten. Filmen ställer frågan: Är okontrollerat penningbegär en inneboende del av den mänskliga naturen?

Kosmos Energy har förutom erfarenheter från Ghana nuvarande oljeintressen i Mauritanien och Senegal.

Det nu högtintressanta Cap Boujdourblocket i Västsahara uppmärksammades första gången 2001 då det amerikanska oljebolaget Kerr McGee hade tecknat avtal med den marockanska staten. Det franska oljebolaget Total Fina Elf hade tecknat liknande avtal i ett annat område i Västsahara. Dessa avtal var upprinnelsen till att FN:s rättschef utredde frågan 2002.

Text: Lena Thunberg

Bild: Anonym